

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/4999,W-petach-ideologii-i-propagandy-dodatek-specjalny-do-Goscia-Niedzielnego-z-18-li.html>
09.03.2026, 12:11

„W pętach ideologii i propagandy” – dodatek specjalny do „Gościa Niedzielnego” z 18 lipca 2010

18.07.2010

Do tygodnika „Gość Niedzielny” z 18 lipca 2010 r. dołączony został specjalny dodatek historyczny „W pętach ideologii i propagandy” z cyklu „Życie w komunistycznym kraju Polacy w latach 1944–1989”, opracowany przez historyków z IPN i zespół tygodnika.

System komunistyczny wspierał się na dwóch filarach – terrorze i propagandzie. Ta druga stanęła przed karkołomnym zadaniem – pozyskaniem społeczeństw do obcej i siłą narzucanej ideologii marksistowsko-leninowskiej. Odnosząc się do słów Stalina, który porównał zaprowadzanie komunizmu w Polsce do... siodłania krowy, można powiedzieć, że propaganda miała przekonać społeczeństwo, że to „siodło komunistyczne” jest stworzone na jego grzbiet i nie jest, wbrew pozorom, żadnym kieratem. Czyniono to zarówno w iście kowbojskim stylu (stalinizm, stan wojenny), jak też w sposób bardziej wysublimowany (np. propaganda sukcesu epoki Gierka). Propaganda nie tylko kształtowała „nowego człowieka”, ale poprzez zakłamywanie rzeczywistości pokazywała bezsilnemu społeczeństwu, że to władza decyduje o tym, co czarne jest, a co białe. W różnych okresach ze zmiennym natężeniem nachalności forsowano wzorce przykładowego obywatela, przodownika pracy, przeciwstawiając im „wrogów systemu”: bandytów, wichrzycieli, warchołów, bankrutów politycznych czy dywersantów. Niewola propagandy i ideologii stała się z czasem bardziej dotkliwym kagańcem niż słabnący terror. Bitwa na „froncie ideologicznym” była najdłuższą, i na szczęście przegraną, walką reżimu komunistycznego. Niniejszy numer rozpoczyna cykl pięciu dodatków IPN pod wspólnym tytułem „Życie w komunistycznym kraju”. W kolejnych numerach, ukazujących się w cyklu miesięcznym, zaprezentujemy m.in. terror, opór wobec społeczeństwa oraz życie w permanentnym kryzysie.

Adam Dziurok

[Dodatek jest dostępny na stronie internetowej IPN](#)

[Poprzedni Strona](#)
[Następny Strona](#)

